

පරිසරය මා රකිමි

මම පරිසරය රකිමි

මෙම පෘථිවි තලය මත මානව වර්ගයාගේ දීර්ඝකාලීන පැවැත්ම සහ පරිනාමය තුළ මිනිසා අද පැමිණ ඇත්තේ විද්‍යාවේ සහ තාක්ෂණයේ දැනීම කඩිනම් වර්ධනයකට තුඩුදෙමින් පවතින සහ එම දැනීම සහ අභිලාශ මගින් පරිසරය නොයෙක් ආකාරයෙන් සහ පෙර නොවූ විරූ ප්‍රමාණයෙන් වෙනස් කිරීමේ බලය දරා සිටින අවධියකටය. මිනිසාගේ මනා පැවැත්මට ස්වාභාවික පරිසරය මෙන්ම මිනිසා විසින් මවන ලද සහ වෙනස් කරන ලද පරිසරයද අතර ගැලපීමක් පැවැත්වීම අද අත්‍යවශ්‍යම කාරණය වී තිබේ.

මිනිසා ඉතිහාසයේදී නොයෙක් ආකාරයෙන් පරිසරය වෙනස් කර තිබේ. එකල මෙකල තුර අද තරම් සම්පත් සහ මනුෂ්‍ය අවශ්‍යතා අතර විශාල පරතරයක් නොතිබුණි. එකල ජනගහනය තුනී වීම සහ මිනිසාගේ දැනීමේ හා අවශ්‍යතාවයේ පමණට සම්පත් පැවැත්ම නිසා පරිසරය දූෂණයක් ඇති නොවීය. එහෙත් අද තත්ත්වය වෙනස්ය. මේ නිසා පරිසර දූෂණය අඩු කිරීම පරිසර සංරක්ෂණය සහ මනා පැවැත්මට අදාල මිනිස් ක්‍රියා පාලනය කිරීම සඳහා ඒ ඒ රජයන් වෙන් වශයෙන්ද ජනාත් සංවිධාන, කලාපීය සංවිධාන ආදී වශයෙන් ද නීති රෙගුලාසි සහ වැඩ පිළිවෙත් සකසා තිබේ. පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ දැනීම මේ නිසා දරුවාගේ පටන් මහල්ලා දක්වා

සියලුම පුරවැසියෙකු විසින්ම ලබා ගත යුතුව තිබේ. පරිසර දූෂණයේ ස්වභාවය හේතු සහ අනුගමනය කළ යුතු පිළිවෙල පැහැදිලි කිරීම හා අධ්‍යයන වල අවසාන නිගමන පැහැදිලි කිරීම ඉතාම අසීරුය. පවත්නා තත්ත්වයන් නිරීක්ෂණය කිරීමෙන් හා අනුගමනය කරන පිළිවෙත් අගයීමෙන් යෝග්‍ය අයෝග්‍යතාවයන් වෙන්කර ගත යුතුව තිබේ.

පරිසර සංරක්ෂණය මූලික වශයෙන් කොටස් දෙකකට බෙදිය හැකිය. පළමුව සත්ව සහ ශාඛයන්ගේ වර්ධනයට ස්වභාව ධර්මයෙන් උරුම වූ සෞන්දර්යාත්මක පරිසරය රැක ගැනීම, දෙවනුව මනුෂ්‍ය ක්‍රියාවලි ත්‍රිත්වයේ පැවැත්මට (කෘෂිකාර්මික හා කාර්මික) තුඩු දුන් ස්වාභාවික සම්පත් (විශේෂයෙන් භීත වන ස්වභාවයෙන් යුත් සම්පත්) රැක ගැනීම සහ වර්ධනය කර ගැනීම. සංරක්ෂණය ගැන කතා කිරීමේදී එහි වැදගත්කම පිළිබඳ පමණක්ම කතා කිරීම ප්‍රමාණවත් නොවේ පරිසර සංරක්ෂණයේදී එහි මූලික ක්‍රියා පිළිවෙල විධි පහකින් සමන්විත වේ. ඒ මෙසේය: (1) පරිසර සංරක්ෂණයේ වැදගත්කම අවබෝධ කර ගැනීම. (2) පරිසර සංරක්ෂණ ක්‍රියා පිළිවෙලවල් පිළිබඳව පවත්නා දැනීම මහජනතාව වෙත ගෙන යාම. මෙය විධිමත් අධ්‍යාපනික ක්‍රියා පිළිවෙලවල් මගින් තරුණයන් වෙතත්, අවිධිමත් අධ්‍යාපනික ක්‍රියා

පිළිවෙලවල් මගින් වැඩිහිටියන් වෙතත් ගෙන යා හැකිය. (3) පරිසරය, පරිසර සංරක්ෂණය හා සංවිකල්පය පිළිබඳ පර්යේෂණ විධිමත් කිරීම හා වෘත්ති සේවා විධිමත් කිරීම. (4) අනෙකුත් මානුෂ්‍ය ක්‍රියා, එනම්, අධ්‍යාපනය, කෘෂිකාර්මික, කාර්මික හා සේවා වැනි මිනිසාගේ ඵදිනෙද වැඩ පිළිවෙලවල් වලදී පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ දැනීම අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වශයෙන් පවත්වාගෙන යාම සහ (5) පරිසර සංරක්ෂණ ක්‍රියා හා ප්‍රතිපත්ති නිරන්තර අගයීම හා සැලසුම් කිරීම ආදී වේ.

මිනිසා හා ඔහු අවම පරිසර පද්ධතිය සරළ වශයෙන් ගෙන බැලුවහොත් මිනිසා → සත්ව ලෝකය → ශාඛ ලෝකය → පස ඇතුළු ධරතී තලය → ජල ගෝලය → වායු ගෝලය ගත හැකිය. මානුෂ්‍ය ක්‍රියා නිසා ඔහු අවම ඇති සත්ව ලෝකය ඇතුළු අනෙකුත් පරිසර පද්ධති අසමතුලිතතාවකට ලක්වීමට පුළුවන. එසේම ස්ථානීය වශයෙන් විෂම වීමට පුළුවන. මෙසේ ඇතිවන ස්ථානීය විෂමතාවයන් මානුෂ්‍ය ක්‍රියාවලියට හෝ පැවැත්මට බාධක වීමට පුළුවන. කාර්මික ක්‍රියා නිසා වායුගෝලීය අපද්‍රව්‍ය වීමෙන් මිනිසාගේ කායික සමබරතාවය වෙනස් කර විය හැකිය. අළුත් ලෙඩ රෝග වර්ග ඇතිවිය හැකිය. මෙම විෂමතාවයන් නිවාරණය කිරීම සඳහා වායුගෝලීය පිරිසිදු කිරීමට හෝ පිරිසිදු වාතය සැපයීමට, නැත්නම් නව සනිපාරක්ෂක ක්‍රම හෝ ඖෂධ වර්ග නිෂ්පාදනයට මානුෂ්‍ය ක්‍රියා වලින් ව්‍යාජන කල යුතුව ඇත. මේ නිසා බොහෝ රටවල ආර්ථික සමාජ ක්ෂේත්‍රයේ ගැටලු ඇති වී තිබේ. ගෙදර දෙර වියදම් පියවා ගැනීමට අපහසුකම

දිළිඳුකම මූලික පහසුකම් වලින් අවම ප්‍රමාණයවත් නොලබන ජනතාව සමහර රටවල ජනගහනයෙන් විශාල ප්‍රතිශතයක් පෙන්වනු ලබන බව වැනි දෑ උදහරණ වශයෙන් දැක්විය හැකිය. දියුණු රටවල කාර්මික ප්‍රදේශ පරිසර දූෂණයෙන් අහිතකර ප්‍රතිඵල දැනටමත් ලබා ඇත. බොහෝ රටවල පවත්නා දේශපාලන ආර්ථික වාතාවරණ අනුව නිර්ණායක මත පදනම් වූ වෙනත් රටවල පොදු සමාජයේ ඉහළ ආදායම් ලබන්නන්ට වැඩියෙන් මිලදී ගත හැකි භාණ්ඩ නිපදවන අසංවිධානාත්මක රසායනික හා කාර්මික කටයුතු කෙරෙහි ඇති වන පරිසර දූෂණවල අහිතකර ප්‍රතිඵල වලට පහසු වෙන්ම ගොදුරු වන්නේ කාර්මික ප්‍රදේශවල අඩු ආදායම් ලබන, අහිතකර පරිසරවල නමනේවාසික හා ආර්ථික ක්‍රියා පවත්වා ගෙන යාමට සිදු ව ඇති ජනගහණයේ බහුතරයටය. නාගරීකරණය හා කාර්මිකරණය නිසා නාගරීක කලාප අවට ග්‍රාමීය

ප්‍රදේශ එකී ප්‍රදේශ සඳහා ජල සැපයුම් සහ නියමිත සනීපාරක්ෂක පහසුකම් නොමැති නිසා පරිසර දූෂණයට ලක්වෙමින් පවතී. නාගරීක ප්‍රදේශවල ඉදිකිරීම් අංශ සඳහා උලු, ගඩොල් නිෂ්පාදන කර්මාන්තයට මැටි, වැලි වැනි අමුද්‍රව්‍ය සැපයීමේ හේතුවෙන් මහා නාගරීක මධ්‍යස්ථාන අවට කලාප වල දියලුනිම්න වගුරු බිම් බවට පත්ව තිබේ.

අධික ජනගහන වර්ධනයත් සමග ස්වභාව සම්පත් උපයෝගී කර ගැනීමේදී වඩා පරෙස්සම් සහගත වැඩ පිළිවෙලවල් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සිදු වී තිබේ. භූමිය, ජලය, බලසම්පත්, බණිජ සම්පත් ආදිය වඩා අරපරෙස්සම් සහගත ලෙස උපයෝගී කර ගත යුතුව තිබේ. නව තාක්ෂණික දියුණුවත් සමග වඩා ව්‍යාප්ත වූ රසායනික කර්මාන්ත ජනාවාස අවට ස්ථාන ගතවීම දැන් තර්ජනයක් වෙමින් පවතී. මෙම කර්මාන්තවලින් පිට කෙරෙන අපද්‍රව්‍යය පරිසර දූෂණ

යට හේතු වී තිබේ. මෙරටෙහි පවා සුලු පරිමාන වශයෙන් ස්ථාන ගත කොට ඇති පොහොර කම්හල්, පොලිතින් භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කම්හල් අවට ජනාවාස කෙරෙහි අහිතකර බලපෑම් ඇති කරවයි. අනෙක් අතට මෙම කර්මාන්ත වලින් පහකෙරෙන අප ද්‍රව්‍ය කිසිදු වගවිභාගයක් නොමැතිව නගරයෙහි වතුර බිම්හි ගොඩ කිරීම වඩා අනතුරුදායකය. මෙවැනි අපද්‍රව්‍යය ගොඩ කිරීමට ප්‍රථම එම කලාපයෙහි තාවකාලික ව ලැඟුම් ගෙන සිටින පදිංචි කරුවන් ක්‍රමානුකූලව වෙනත් ස්ථාන කරා ගෙන යා යුතුය. කාර්මික ස්ථාන ගතවීමේදී ආර්ථික ලාභ පමණක් සැලකිල්ලට ගැනීම දැනට අනුගමනය කෙරෙන පිළිවෙලයි. බොහෝ රසායනික කර්මාන්ත ජන හීන ප්‍රදේශවල ස්ථාන ගත කරනු ලැබූ ද ජනගහන වර්ධනයත් සමග ජනාවාස කලාප එකී දුරස්ථ ප්‍රදේශ වෙත ද පැතිර ගොස් ඇති බැවින් එහි දී මූලික

සැලකිල්ලට ගත් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සංකල්පය දැන් නිෂ්ඵල වැය මක් බවට පත් වී තිබේ.

කෘෂිකාර්මික කටයුතු කිරීමේදී සම්පත් නිසි පරිදි කළමනාකරණය නොකිරීමෙන්ද පරිසරයට මහත් හානි පැමිණේ. කෘෂිකර්මයේදී ඉතාම වැදගත් සම්පත පසයි. පස යනු මුළුමනින්ම පෘථිවිගෝලය (ජල ගෝලය හැර) වටා අහලේ සිට (පාෂාන උද්ගත හැර) අඩි කිහිපයක් තෙත් සනකමින් යුත් සියුම් ස්වාභාවික ද්‍රව්‍ය තට්ටුවය. එය සමන්විතව ඇත්තේ දිරාගිය පාෂාන සහ ඵෙත්දිය ද්‍රව්‍යයන්ගෙන් එක් වූ බැහැර සංයුතියෙන් යුත් කලිල (කොලොයඩ්) වලිනි. මෙම කලිල සංයුතිය වැඩිවන තරමට පසෙහි තෙතමනය දීරා ගැනීමේ ශක්තිය අධික වේ. පසෙහි වැඩිම පාරිසරික ක්‍රියා වලියේ ප්‍රතිඵලයකි. පසෙහි වැඩි ම කාලය සහ සමුහය, දේශගුණය සහ ජීවී ක්‍රියා වලින්ගේ ස්වභාවය සහ මානුෂ්‍ය කටයුතු අනුව තීරණය වේ. එහෙත් කෘෂි කාර්මික ක්‍රියා නිසා ඉතා සුළු කාලයකදී පසෙහි අගය හිත වී යයි. අනෙක් අතට අපරික්ෂාකාරී වගා ක්‍රම නිසා පස සෝද පාලුවට ලක්වේ. සම්ප්‍රදායික වගා ක්‍රම මගින් ආසියා අප්‍රිකා රටවල සාරවත් ඉඩම් අක්කර දහස් ගණනක් නිසරු මුඩු බිම් බවට පත් වෙමින් පවතී. හේන් ගොවිතැන් සඳහා කැලෑ එළි කිරීම නිසා පස සිඳුයෙන් සෝද පාලුවට ලක් වේ. කැලෑ පිවිසීම නිසා බොහෝ සේ මුරුල්ල වන පස් තට්ටුව අධික මෝසම් වැසි සමග පාෂාන තට්ටුවෙන් ගැලවී යයි. මෙවැනි සෝදපාලුවට ලක්වූ බිම් ඉතිරි වූ පාෂාන නම්වූ ගල්තලා සහිතව මාතලේ, ඇලහැර වැනි වියලි කලාපීය ප්‍රදේශවල දක්නට ලැබේ. වැවිලි කර

මාන්නයේ සිසු දියුණුවත් සමග මධ්‍ය කඳුකරයෙහි මානුෂ ක්‍රියා සංකීර්ණ වන්නට විය. විශාල වතු වගාව මගින් කැලෑ එළි කිරීම නිසා සෝද පාලුවට ලක් වෙමින් පවතී. කැලෑ එළිවීම නිසා ජලය ගලා යාමේ වේගය අධික වීමත්, මහා මාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ග ඉදි කිරීම සඳහා කඳු ශිඛර දැර කිරීමත් නිසා පාරිසරික අසමාන තාවයන් ඇති විය. මෙය කල්යාණමය නියායාම වශයෙන් හඳුන්වනු ලබන දරා සිටීමේ ශක්තිය හීන වූ අවසාදිත තට්ටු සහ පාෂාණ උද්ගත ලිස්සා වැටීමේ ක්‍රියාවලියට හේතුවී තිබේ. අධික සෝද පාලුවේ තවත් අභියතකර ප්‍රතිඵලයක් නම්, සෝද ගිය වැලිපස නිමිත අවට පිහිටි

පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී
ඩී. තෙන්නකෝන් විසිනි.

සම්ප්‍රදායික ජනාවාස වල සාරවත් කුඹුරු මහ නැන්පත්වීමෙන් කුඹුරු ගොඩ වීමේ සහ නිසරු වීමේ උවදුරටත් ලක් වෙමින් පැවැත්මයි. ගංගා පතුල් වැලිමඩ මගින් ගොඩ වෙමින් පැවතීමත්, අධික කැලෑ හෙලි පෙහෙලි කිරීමත් නිසා, අධික ජල ධාරිතාවක් බැස යාමට මෙම ගංගා නිමිත ප්‍රමාණවත් නොවීමත් කරන කොට ගෙන මෙම ජනාවාස ආශ්‍රිතව නිරතුරුවම ගංවතුර උවදුරු ඇති වෙමින් පවතී.

වෘක්ෂලතා සහ සත්වයා අතර පවත්නේ ඉතා කිට්ටු සම්බන්ධ තාවයකි. මිනිස් කටයුතු නිසා වෘක්ෂලතා විනාශවීම නිසා පාරම්පරික වෙනස්කම් ඇති වී තිබේ.

දුර්වල සංඝර්ෂණශීලී වර්ග වර්ග නූතන ලෝකයට අහිමි වෙමින් පවතී. අධික ලෙස වෘක්ෂ ලතා කපා දැමීම සහ විනාශ කිරීම නිසා ආසියා අප්‍රිකා සර්ම කලාපීය රටවල ඇති වෙමින් පවතින කාන්තාර පැතිරීමේ උවදුර (බෙසර්ටිෆිකේෂන්) අවධානය යොමු කළ යුතු පාරිසරික ගැටලුවකි. සර්ම කලාපීය සඳහරිත වනාන්තර වද වීමෙන් දෙවනුව ඇතිවන කටු ලැහැබ සහිත කැලෑ කාන්තාර දේශගුණිකව උරුම වූ ඒවාය. ඒ මගින් වායුගෝලීය තාපය අධික වීම, පස වියලී යාම, විපරිත කරණයට ලක්වීම සහ ජලය සහ සුලභ මගින් සෝද පාලුවට ලක් කිරීම නිරන්තර සිදුවීමෙන් නිසරු කාන්තාර ඇති වේ. මෙවැනි ප්‍රදේශ අක්කර දහස් ගණනක් නිසරු තණ බිම් සහ කටු ලැහැබ වශයෙන් පවතී.

ජල ගෝලයද මිනිසා විසින් ආරක්ෂා කරගතයුතු ඉතා වටිනා සම්පතකි. කාර්මික අප ද්‍රව්‍ය මගින් සාගර සහ අභ්‍යන්තර විල් සහ ජලාශ නිරන්තරයෙන්ම දූෂණය වෙමින් පවතී. කෘෂිකාර්මික අංශයෙන් බලන විට ජල හිඟ, අසියා අප්‍රිකා මහාද්වීප වලට අයත් වියලි සර්ම කලාපීය ප්‍රදේශ වැසියාට ජලය මහඟු සම්පතකි. ජලය මිනිසාටම පමණක් සීමාවූ සම්පතක් නොවේ. ශාඛා සහ ජීවින්ගේ වර්ධනයටද ජලය අවශ්‍ය යි. මේ නිසා මිනිසාගේ ජල සංරක්ෂණ වැඩ පිළිවෙලවල් වලදී ශාඛා ජීවින්ගේ පැවැත්මටද උපයෝගීවන ආකාරයේ ජල සංරක්ෂණ ක්‍රම භාවිතා කළ යුතුය. අඩු වර්ෂාපතනය සහ වර්ෂයේ මාස කිහිපයක දී පමණක් වැඩි වර්ෂණයක් ඇති වීම නිසා ජලය එක් රැස් කර තබා ගැනීම සහ ක්‍රමානුකූලව පාදිවිසියට ගැනීම

පරිසරය මා රකියි . . .

(15 වෙනි පිටුවෙන්)

සඳහා දියුණු වාරිමාර්ග ක්‍රම භාවිතා කිරීම වියළි කලාපීය කෘෂිකාර්මික ප්‍රදේශවල අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් වී තිබේ. පෘථිවිය මත පතිත වන සෑම ජල බිඳුවක්ම ජලාශ වලට එක්කොට පවත්වාගෙන යාම සත්ව සහ ශාඛා පරිසර පද්ධතියේ මනා පැවැත්මට හිතකරය. වනාන්තර සහ තෘණබිම් වල වාර්ෂික වර්ධනයට අවශ්‍ය තෙතමනය මෙයින් ලැබේ. එහෙත් පසේ සාරවත් බව වැඩි කිරීම සහ කෘෂි සතුන් විනාශ කිරීම සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍යය භාවිතා කිරීම නිසා පරිසර පද්ධතියේ විෂමතා ඇති වෙමින් පවතී. ජලාශ වලට මෙම රසායනික ද්‍රව්‍ය මිශ්‍ර වීම සහ එම ජලය පානය කරන, ජනාවාස ආශ්‍රිතව ජීවත්වන සමහර

ලරග වර්ග වදවෙමින් පවතී. පිරිසිදු ජලය මිනිසාට මෙන්ම සත්ව සහ ශාඛාවර්ග වලටද අවශ්‍යය. නව රසායනික මිශ්‍රණ නිසා දූෂණය වන ජලය මිනිසාට මෙන්ම සත්ව සහ ශාඛා වර්ග වලට ද හානිකරය.

මහා පරිමාණ වාරිමාර්ග පද්ධති යටතේද ස්වභාවික පරිසරයේ අහිතකර වෙනස්කම් ඇති කරයි. දියුණු ශීල්ප ක්‍රමය යොදවමින් විශාල ගංගා මාර්ග වියළී ප්‍රදේශවලට හැරවීම යටතේ ඉදිවන මහා වාරි මාර්ග පද්ධති යටතේ, ප්‍රදේශීයව පැතිර පවත්නා ස්වාභාවික ජලාශ, අමුණු, ඇල ආදිය ගොඩ කෙරේ. කෘෂි කාර්මික කන්නයේදී ඇල මාර්ග මගින් ජලය ලැබෙන අතර මෙම ඇල මාර්ග සැතැපුම් 20-30

පමණ දීර්ඝ ඒවා විය හැකිය. වර්ෂා රහිත කාල වලදී ජලාශ සහ අමුණු ගොඩ කිරීමේ හේතුවෙන් භූගත ජල මට්ටම අයහපත් පරිදි පහල යන අතර, වෘක්ෂ ලතා වලට අවශ්‍ය ජල ප්‍රමාණය නොලැබී යයි. මේ නිසා ඒ වෘක්ෂ ලතා වලට සේම එම වෘක්ෂ ලතා ආනශ්‍රීව ජීවිතය පවත්වා ගෙන යන වන සත්ව විශේෂ දරුණු ජලය සහ ආහාර හිඟයකට මුහුණ පායි. මේ නිසා දේශීය වානර වර්ග රංචු පිටින් විනාශ වී යනු දක්නට ලැබේ. මේ පරිසර සංරක්ෂණයේදී මිනිසාගේ බුද්ධි පත් වූ තාක්ෂණික එමෙන්ම සාධාරණ කළමනාකරන හා ක්‍රම සම්පාදන ඥානයම ප්‍රමුඛ වන බව මෙයින් පැහැදිලි වේ.